

3 HYVINVOINTIOSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Hyvinvointiosaston vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteeri, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointisuunnittelija, etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja ja työvalmentaja 50 % (projektirahoituksella). Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija. Alkuvuonna on myös kaksi kirjastovirkailijaa työskennellyt työllistämismäärärahoilla kirjastolla. Liikunnanohjaajan ja nuoriso-ohjaajien tehtävien perustamisesta päätettiin toukokuussa hyvinvointilautakunnassa. Liikunnanohjaaja rekrytoitiin kesäkuun alussa ja nuoriso-ohjaajan rekrytointia jatkettiin elokuuhun alkuun asti. Kunnan kaikkia osastoja palveleva hankekehittäjä aloitti toukokuussa uudessa kokeiluluonteisessa tehtävässä ja työskentelee Hyvinvointiosastolla.

Kokonaisuutena hyvinvointiosaston henkilöstökulut ovat tammi-kesäkuussa - 220.877,46 € (42,9 %) ja toimintakulut - 426.202,22 (40,6 %). Vuosikate vastaavasti kokonaisuutena - 301.877,19 € (31,3 %) ja toimintatuotot 124.325,03 € (143,9 %).

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointiosaston toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukkoon sekä valtuustokauden laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointiosaston tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Vaalan kunta sitoutui vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaan liiton hyvinvointisopimukseen. Alkuvuonna valmistui valtuustokaudelle laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma 2022 valmisteltiin ikäkausiverkostoissa ja neuvostoissa Howspace -työskentelyalustaa käyttämällä. Valtuusto hyväksyi toukokuun kokouksessa hyvinvointisuunnitelma 2022. Osavuosikatsauksen arviointi hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta on liitteenä.

Hyvinvointiosastolla erityisesti kehittämisen keskiössä on edelleen ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen, yksinäisyyden lievittämisen, ehkäisevän päihdetyön sekä koulukiusaamiseen (sivistysosasto koordinoi) puuttumisen toimintamallien kehittäminen. Viidenneksi kärkikehittämisteemaksi on noussut taloudellinen hyvinvointi. Hankekehittäjä aloitti työnsä taloudellisen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvällä hankkeistuksella. Vaalan kunta tuotti DIAK:n hallinnoimaan päähankkeeseen osahankekokonaisuuden, joka jätetään ESR+ -hakemuksena elokuussa rahoittajalle. Hankkeella tuetaan työelämän ulkopuolella olevia nuoria aikuisia ja heidän lähipiiriään sekä lisätään ammattilaisten osaamista mm. hyvinvoinnin ja talouden puheeksiottamisen menetelmien avulla.

Vaalan kunta on mukana Maaseudun Sivistysliiton Kunta olemme me -hankkeessa. Tässä hankkeessa luovien alojen avulla pyritään lisäämään heikommassa asemassa olevien osallisuutta ja vaikuttamista kunnan toimintaan. Kunta olemme me -hanke oli mukana osallistamassa kuntalaisia torin alueen kehittämiseen sekä nuoria ja työntekijöitä nuorisotilan toiminnallisuuden ja sisustuksen suunnitteluun. Nuorisotilatoiminta käynnistyi uusissa tiloissa huhtikuun alussa. Kunta olemme me -

hankkeen luova kunta työpajassa toteutettiin myös esteettömyys -teemainen työpaja. Tämä työpaja saa jatkoa vielä seuraavan osavuositarkastuksen aikana.

Hyvinvointiosasto on asiantuntijana mukana myös hallinto-osaston VERTY-hankkeessa ja Työtä hyvässä seurassa -hankkeessa. Hyvinvointijohtaja on aktiivisesti mukana myös maakunnallisessa hyvinvointityön kehittämisessä, jolloin kehittämistyötä pystyy heti huomioimaan kunnan hyvinvointityössä. Hyvinvointikoordinaattori on vastaavasti mukana elintapaohjauksen maakunnallisessa kehittämisessä ja hyvinvointisuunnittelija mielenterveys- ja päihdetyötä edistävässä MiePäVäki-verkostossa.

Hyvinvointisuunnittelija aloitti työnsä maaliskuun puolivälissä. Kaikenikäisten matalan kynnyksen OLOHUONE-toiminta käynnistettiin kirkonkylällä, Säräisniemellä kahvikammarin yhteydessä kevään aikana. Laajentamista muille kylille viriteltiin. Hyvinvointisuunnittelija osallistui Vaala-setelin jatkokehittelyyn sekä toimii etsivän vanhustyön tehtävissä. Huoli-ilmoituksia läheisistä ja naapureiden ikäihmisistä tuli kesän aikana useita. Huoli-ilmoitusten määrä lisääntyi ja niitä hoidettiin eteenpäin senioripisteelle, annettiin ohjausta ja neuvontaa läheisille sekä omaisille. Toista puhelinrinkiä käynnisteltiin kevään aikana. Hyvinvointisuunnittelija tekee myös ehkäisevää päihdetyötä esim. Some-vaikuttamisella, kampanjoilla, osallistumalla kouluilla järjestettäviin tapahtumiin sekä MiePäVäki -verkostossa. Hvs on mukana Hyvän mielen kunta- hankkeessa sekä osallistunut useisiin koulutuksiin liittyen mm. Maahanmuuttajien kotoutumiseen.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluissa keskeistä alkuvuodesta oli väistötiloihin liittyvät toimenpiteet. Tekninen osasto käynnisti alku vuonna remontin ja Kunta olemme me -hanke osallistamisen. Kunta olemme me -hanke organisoivat myös nuorten ja päättäjien yhteiset maalaustalkoot nuorisotiloilla. Nuorisoneuvosto järjesti nuorille myös uusiin tiloihin liittyvän nimikilpailun. Tila sai nimen VaNu.

Nuorisoneuvosto valitsi uusia jäseniä toimintaansa alkuvuonna. Nuorisoneuvosto osallistui säännöllisesti maakunnallisen nuorisovaltuuston kokouksiin. Nuorille järjestettiin toimintaa myös somessa koulun kerhotuntien aikana. Aiheina oli mm. liikenneturvallisuuskasvatus. Alkuvuonna myös tehtiin valtuuston ponnen mukainen selvitys nuorisopalveluista. Hyvinvointijohtaja koordinoi selvitystyötä ja siihen osallistuivat kaikki nuorisopalveluiden työntekijät. Kunta olemme me -hanke oli myös osaltaan osallistunut selvitykseen esim. keräämällä nuorilta toiveita ja ajatuksia nuorisotyöstä. Nuorisoneuvosto teki myös oman kyselyn. Nuorten omista toiveista ja tarpeet olivat myös lähtökohtana huhtikuussa avautuneelle nuorisotilatoiminnalle. Nuorisohjaajan rekrytoinnin viivästymisen vuoksi, liikuntanuokkari sekä valvojaresurssia ostettiin ostopalveluina.

Vakituinen etsivä nuorisotyöntekijä palasi etsiväksi 1.1.2022. Etsivä on aktiivisesti tiedottanut toiminnastaan yhteistyöverkostojaan sekä kunnan nuoria/heidän vanhempiaan mm. somekanavillaan. Etsivä aloitti avoimet ovet-toiminnan maanantaisin koulukeskuksessa ja on ollut nuorten tavoitettavissa kolmena päivänä viikossa koulun parkkitoiminnassa. Etsivä on pitänyt hyvinvointitunteja lukiolla sekä yläkoululla yhdessä koulukuraattorin kanssa sekä osallistunut oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmiin. Etsivä on tavannut yksilöasiakkaitaan sekä pitänyt joka torstai discordissa avointa torstaitupa-ryhmää. Etsivä on tehnyt tiivistä yhteistyötä nuorten työpajan kanssa mm. suunniteltiin 16-28-vuotiaalle nuorille Tsemppiryhmä, josta tiedotettiin laajalti, mutta ei saatu silti osallistujia.

Nuorten työpaja

Alkuvuonna nuorten työpajalle tuli erityisesti yksilövalmennukseen uusia asiakkaita. Nuorten työpajatoimintaa on kehitetty alkuvuonna tarvelähtöisesti. Keskimääräisesti Vaalassa on noin 35 nuorta työnhakijaa, joista reilulla kymmenellä ei ole ammatillista tutkintoa. Nuorten työpajatoiminnan keskiössä on ollut osallistua Lokkipajan muuttoon yhdessä muiden kanssa sekä nuorten kuntoisuus huomioiden muiden järjestämiin toimintoihin. Yhteistyötä on tiivistetty Luovin kanssa opinnollistamisen edistämiseksi sekä TE-toimiston kanssa työkokeilujen kehittämiseksi. Nuorten työpaja osallistui myös Kunta olemme me -hankkeen lumenveistotapahtumaan torilla maaliskuun lopussa.

Liikuntapalvelut

Ikäihmisten kuntosalivuorot ja uintiretket jatkuivat alkuvuonna suunnitellun mukaisesti. Uintilippujen myynti organisoitiin yhdessä Rokuan kanssa. Uusi käytäntö astuu voimaan huhtikuusta. Kuntalaisille tarjottiin kimpपालenkkejä. Elintapaohjausta järjestettiin sekä yksilöohjauksena, että ryhmämuotoisena. Työttömien elintaparyhmä aloitettiin yhteistyössä PPSHP:n PTH-yksikön hankkeen kanssa. Lisäksi on osallistuttu ikäinstituutin tarjoamiin koulutuksiin ja maakunnalliseen elintapaohjausverkostoon. Tammikuussa esitettiin myös Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:lle vertaisliikuttaja Ritva Häikiön ja Kaisu Karjalaisen palkitsemista vuoden liikuntateko tunnustuksella Urheilugaalassa huhtikuussa.

Kesällä liikuntapalvelut järjestivät lapsille ja nuorille monipuolisesti eri lajien ja liikuntamuotojen leirejä viikoittain kesän läpi. Liikuntalajeina oli mm. Tanssi, skeittaus, yleisurheilu, parkour, voimistelu ja palloilu. Liikuntapalvelut järjestivät myös kesän aikana kaksi uimakoulua Sahanrannassa eri tasoisille uimareille. Työikäisille ja ikääntyville tarjolla oli heinäkuun ja elokuun ajan monipuolisesti terveyskuntoa kehittäviä viikoittaisia puistojumppia. Kesän aikana järjestettiin myös liikunnallisia piknik -iltoja ja lajikokeiluja sekä keppariestekilpailut. Opastusta lihasvoimaharjoitteluun järjestettiin kesän aikana koulukeskuksen pihan liikuntapuistossa.

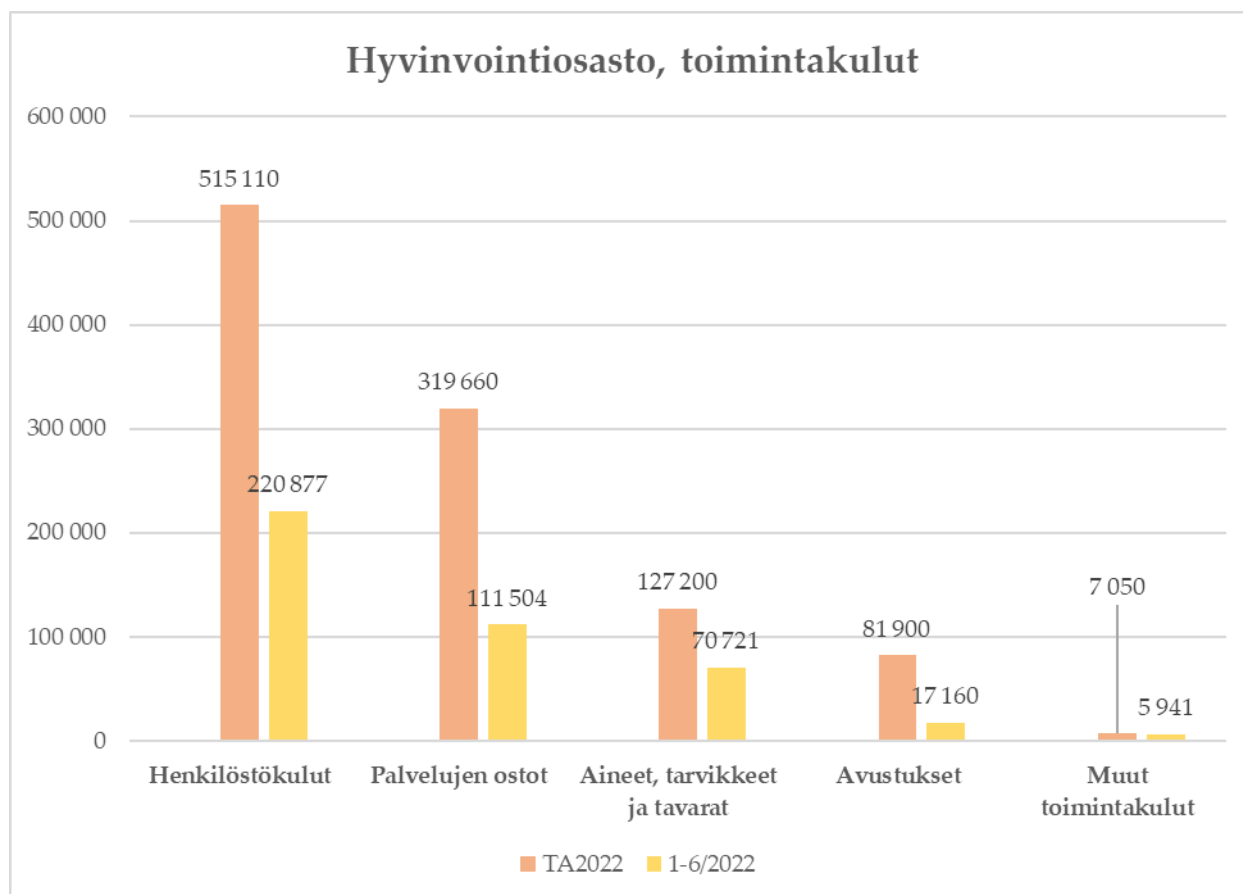
Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluissa tehtiin yhteistyötä Oulujokilaakson kuntien ja Humanpoliksen kanssa sekä yhteistyössä Kulttuuripääkaupunkihankkeen kanssa Löytöretki taiteen -hankkeen edistämiseksi. Alkuvuoden aikana päivitettiin sopimukset myös Kassu Halonen Taidetalon toimintaan liittyen sekä tehtiin yhteistyötä Oulujokilaakson Näyttämöyhdistyksen kanssa kesän 2022 kesäteatterin ja teatterin alkeet kurssin organisoimiseksi. Brandstein Oy koordinoi FestiVaala viikkoa sekä Valentin Vaala elokuvafestivaalia.

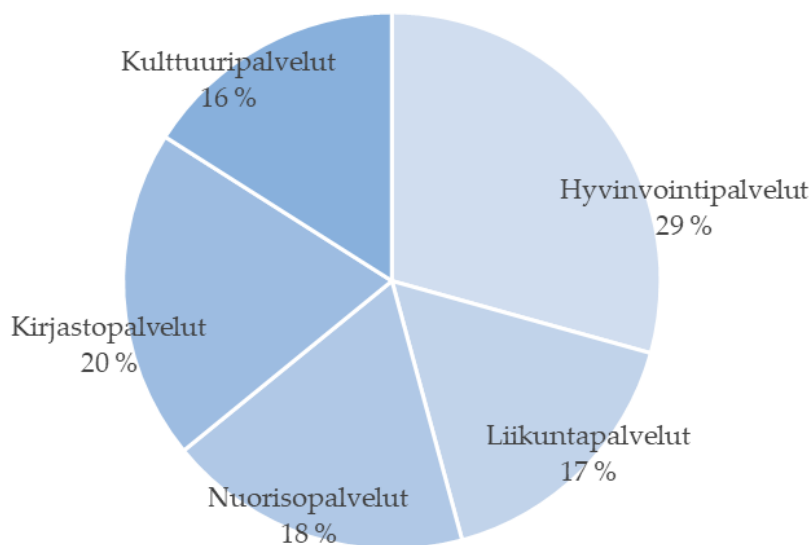
Kirjastopalvelut

Kirjastossa alkuvuonna käynnistyivät koululaisten ja varhaiskasvatuksen kirjastokäynnit. Kirjastossa markkinoitiin erityisesti e-palveluita sekä opastettiin käyttöön liittyen alkuvuonna. Tammikuussa kirjastossa oli Pekka Homasen valokuvanäyttely sekä 19.1. Pohjoisen (Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan kuntien yleiset kirjastot) eKirjaston avajaiset. Helmikuussa hyvinvointikoordinaattori organisoivat peli-iltoja lapsille ja nuorille. 28.2.- 31.3. kirjastossa oli Aleksanterin Myrsky-näyttely. Kirjasto sai myös #munkkirjasto-hankkeelle 35 000 €:n rahoituksen. Hankerahoitus on tilitetty kunnan tilille, mutta hanke käynnistyy syyskuun alussa 2022.

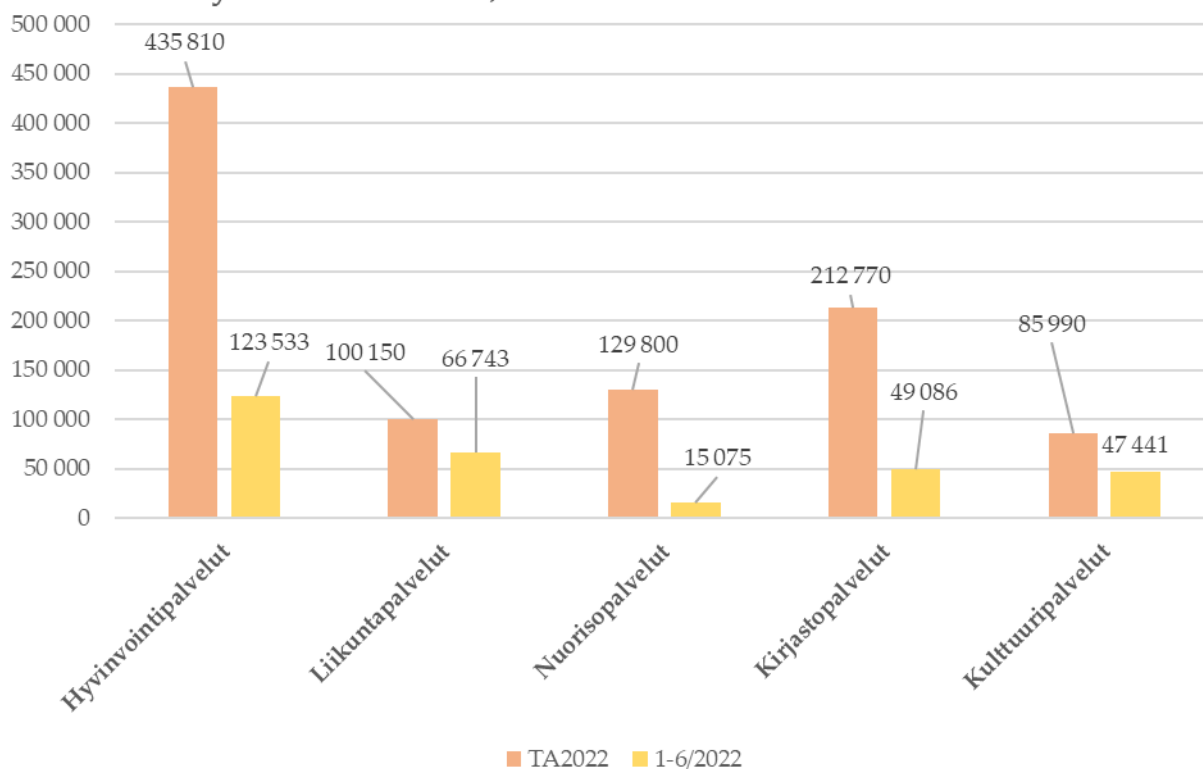
Huhtikuussa Aikakauslehtiviikolla Kirjastoseikkailuun osallistuivat varhaiskasvatus, alakoulu sekä yläkoulu. Kansalaisopiston aikuisten kuvataidenäyttely toukokuussa. LUONNON ÄÄRELLÄ - Lähde! Taiteesta osallisuutta -hankkeen taidepajojen satoa oli esillä kesäkuussa sekä FestiVaala viikolla Valentin Vaala - elokuvajulistenäyttely.

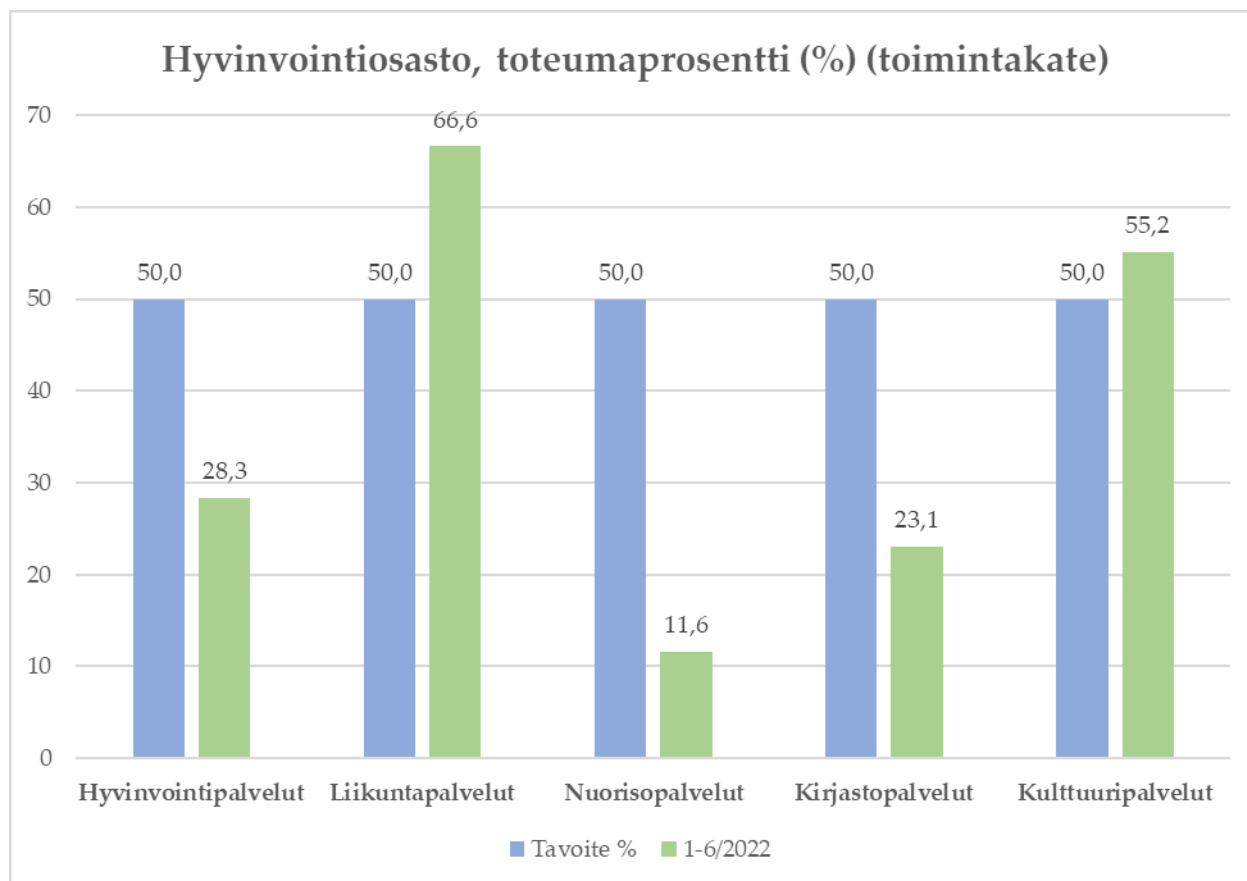

Hyvinvointiosasto, kulujakauma vastualueittain 1-6/2022

Hyvinvointiosasto, toimintakate vastualueittain

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2022	TA 1-6 2022	TOT % 1-6 2022	TOT 1-6 2021	Erotus 2022-2021
TOIMINTATUOTOT	124 325 €	73 486 €	169,18 %	137 089 €	-12 764 €
Myyntituotot	4 593 €	8 541 €	53,78 %	2 573 €	2 020 €
Maksutuotot	324 €	396 €	82,01 %	1 251 €	-927 €
Tuet ja avustukset	118 000 €	63 350 €	186,27 %	133 000 €	-15 000 €
Muut toimintatuotot	1 408 €	1 200 €	117,30 %	266 €	1 142 €
TOIMINTAKULUT	-426 202 €	-450 779 €	94,55 %	-337 275 €	-88 927 €
Henkilöstökulut	-220 877 €	-255 640 €	86,40 %	-230 195 €	9 317 €
Palvelujen ostot	-111 504 €	-110 979 €	100,47 %	-34 842 €	-76 662 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-70 720 €	-58 946 €	119,98 %	-53 961 €	-16 759 €
Avustukset	-17 160 €	-21 506 €	79,79 %	-14 238 €	-2 922 €
Muut toimintakulut	-5 941 €	-3 708 €	160,22 %	-4 039 €	-1 902 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-301 877 €	-377 292 €	80,01 %	-200 186 €	-101 691 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-314 209 €	-389 627 €	80,64 %	-212 762 €	-101 447 €